

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ГОСПОДАРЮЮЧИХ СУБ'ЄКТІВ**

Виконала: здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти , групи 6ЕБ
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійної програми
«Економічна безпека»

Ворошило В. М.

Керів
ник

Тарасюк А.В.

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	<i>міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу</i>
Кафедра	<i>економіки, підприємництва та економічної безпеки</i>
Рівень вищої освіти	<i>другий (магістерський)</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Освітньо-професійна програма	<i>Економічна безпека</i>

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н.,
професор

_____ *Наталія
ШАНДОВА*

«_____» _____ 2024
року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Ворошило Валерії Миколаївни
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Забезпечення економічної безпеки господарюючих суб'єктів
керівник роботи Тарасюк Алла Василівна, к.е.н., доцент затверджена
наказом закладу вищої освіти від «26» вересня 2024 року №504-с

2. Строк подання роботи здобувачем

3. Вихідні дані до роботи Планові та звітні показники діяльності будівельної
галузі за 2020-2023 роки, літературні джерела і періодичні видання з даної
теми та Інтернет ресурси

4. Зміст кваліфікаційної роботи магістра (перелік питань, які потрібно
розробити) Теоретико-методичні засади управління економічною безпекою
підприємства

Дослідження стану та діагностика економічної безпеки підприємств будівельної галузі України

Удосконалення управління економічною безпекою підприємств будівельної галузі України

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 39 таблиць та 19 рисунків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	ТАРАСЮК А.В. к.е.н., доцент	06.10.2024	11.12.2024
Консультант з нормоконтролю	ТАРАСЮК А.В., к.е.н., доцент	27.11.2024	11.12.2024

7. Дата видачі завдання 06.10.2024 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	28.09.24-11.10.24	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	12.10.24-15.10.24	виконано
3.	Написання розділу 1	16.10.24-28.10.24	виконано
4.	Написання розділу 2	05.11.24-20.11.24	виконано
5.	Написання розділу 3	21.11.24-30.11.24	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	01.12.24-05.12.24	виконано
7.	Оформлення роботи	06.12.24-10.12.24	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	11.12.2024	виконано

9.	<i>Подання роботи на рецензування</i>	14.12.2024	<i>виконано</i>
10.	<i>Подання роботи для перевірки у КСПНП</i>	14.12.2024	<i>виконано</i>
11.	<i>Захист роботи в ЕК</i>	19,12,2024	<i>виконано</i>

Здобувач _____ ВОРОШИЛО В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ ТАРАСЮК А.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра Ворошило Валерії Миколаївни на тему: *Забезпечення економічної безпеки господарюючих суб'єктів містить 106 сторінок, 58 літературних джерел.*

Об'єктом дослідження виступає сучасний стан будівельної галузі в Україні та економічна безпека підприємств галузі.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розробка теоретико-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо забезпечення економічної безпеки господарюючих суб'єктів у будівельній галузі України, з урахуванням сучасних викликів, ризиків та тенденцій розвитку галузі.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, розроблено методологічні підходи до оцінювання економічної безпеки будівельних підприємств в умовах нестабільності, що включають нові фінансові критерії для зміцнення стійкості та підвищення їх конкурентоспроможності.

В кваліфікаційній роботі магістра розкрито теоретико-методичні засади управління економічною безпекою будівельної галузі в Україні; досліджено стан будівельної галузі України у сучасних умовах господарювання та проведено діагностику економічної безпеки підприємств галузі; запропоновано шляхи удосконалення стратегії забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі України.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Сутність і зміст категорії «економічна безпека».....	9
1.2. Теоретичні підходи щодо стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства.....	20
1.3. Методика оцінювання економічної безпеки підприємства.....	25
1.4. Фактори економічної безпеки підприємства.....	29
Висновки до розділу 1.....	32.....
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ ТА ДІАГНОСТИКА РІВНЯ ЇХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	34
2.1. Аналіз розвитку будівельної галузі в умовах нестабільного зовнішнього середовища в Україні.....	34
2.2. Аналіз економічних показників діяльності підприємств будівельної галузі.....	39
2.3. Аналіз показників, економічної безпеки ПП " Південноукраїнська інвестиційно-промислова компанія".....	46
2.4. Оцінка ризику банкрутства ПП " Південноукраїнська інвестиційно- промислова компанія".....	49
Висновки до розділу 2.....	51
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.....	52
3.1. Напрямки удосконалення стратегії економічної безпеки ПП " Південноукраїнська інвестиційно-промислова компанія".....	52
3.2. Обґрунтування системи показників оцінки ефективності стратегії	

економічної безпеки ПП " Південноукраїнська інвестиційно-промислова компанія".....	60
3.3 Заходи забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі.....	69
Висновки до розділу 3.....	82
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
ДОДАТКИ.....	100

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи магістра зумовлена тим, що в умовах ринкової нестабільності раціональне використання всіх ресурсів підприємства, важливих для ефективної діяльності, може бути досягнуто за рахунок зменшення дії негативних факторів на економічну безпеку підприємства, що вимагає розробки та проведення спеціальної політики економічної безпеки. Пріоритетним завданням гарантування економічної безпеки підприємств у сучасних умовах є створення передумов для динамічного зростання, стабільної та ефективної їх діяльності, формування потенціалу сталого розвитку.

Досягнення економічної безпеки є необхідним елементом успішного функціонування та економічного розвитку підприємства і впливає на ефективність господарської діяльності. Політика економічної безпеки спрямована на забезпечення стабільного та динамічного розвитку суб'єктів господарювання, які досягаються з використанням усіх ресурсів та можливостей, які доступні суб'єкту.

Деякі аспекти досягнення економічної безпеки, як складової ефективного функціонування підприємства, знайшли відображення в працях вітчизняних та зарубіжних вчених, а саме: Бондаренко С. В., Василенко В. О., Попов О. М., Бендіков М., Дубецька С. П., Данилюк І. М., Поліщук Т. В., Єрмошенко М. М., Лігоненко Л. О. та ін.

Оскільки, наразі немає єдиного та чітко сформульованого підходу щодо системи досягнення економічної безпеки з метою ефективного функціонування підприємства ці питання потребують додаткових досліджень.

Будівельна галузь – одна з найважливіших галузей економіки, що визначає ефективність всієї економічної системи країни. Важливість цього сектору для економіки будь-якої країни можна пояснити можливостями капітального будівництва створювати багато робочих місць і використанням продукції великої кількості галузей економіки. Економічний ефект від розвитку цієї галузі – це мультиплікаційний ефект грошей, вкладених у будівництво. Крім того, будівництво створює сприятливі умови для розвитку малого та середнього бізнесу.

Нині будівельний ринок в Україні переживає не найкращі часи. Складна ситуація зменшує інвестиційну привабливість та змушує відмовлятися від проектів на передінвестиційній стадії. Проте саме галузі будівництва буде належати провідне місце у процесі повоєнної відбудови України. Від рівня розвитку і ефективності будівельної галузі залежить розвиток інших галузей народного господарства, які тісно взаємопов'язані. Саме тому високий рівень ефективності будівельної галузі та інноваційний шлях розвитку забезпечить необхідні умови для розвитку економіки України.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розробка теоретико-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо забезпечення економічної безпеки господарюючих суб'єктів у будівельній галузі України, з урахуванням сучасних викликів, ризиків та тенденцій розвитку галузі.

Досягнення визначеної мети потребує вирішення наступних завдань:

- дослідити сутність і зміст категорії «економічна безпека»;
- узагальнити теоретичні основи системи досягнення економічної безпеки як умови ефективного функціонування підприємства;
- визначити фактори, що впливають на економічну безпеку будівельних підприємств в умовах ринкової нестабільності;
- дослідити вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на рівень економічної безпеки;
- провести аналіз рівня економічної безпеки підприємств будівельної галузі;

- визначити шляхи забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі у сучасних умовах;
- розробити стратегічну модель політики економічної безпеки підприємств будівельної галузі;
- розробити практичні рекомендації щодо підвищення рівня економічної безпеки будівельних підприємств.

Об'єктом дослідження виступає сучасний стан будівельної галузі в Україні та економічна безпека ПП " Південноукраїнська інвестиційно-промислова компанія".

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних аспектів діагностики економічної безпеки підприємства, принципи, методи і інструменти управління економічною безпекою ПП " Південноукраїнська інвестиційно-промислова компанія".

При виконанні роботи використано загальні методи дослідження: системний підхід, порівняльний та економічний аналіз, аналіз із використанням коефіцієнтів, моделі дискримінантного аналізу (п'яти-факторна модель Е. Альтмана, модель Конана і Гольдера).

Інформаційною базою дослідження є монографічні і періодичні українські та зарубіжні видання, закони й нормативні акти України з економічних питань, матеріали Міністерства економіки та Державного комітету статистики України, опубліковані дані галузевих статистичних досліджень та матеріали ПП " Південноукраїнська інвестиційно-промислова компанія".

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, розроблено методологічні підходи до оцінювання економічної безпеки будівельних підприємств в умовах нестабільності, що включають нові фінансові критерії для зміцнення стійкості та підвищення їх конкурентоспроможності.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що проведений у дослідженні аналіз і отримані результати можуть служити базою для розробки заходів щодо підвищення економічної безпеки підприємств будівельної галузі.